

Spis treści

Przedmowa wydawcy. <i>Medz Jeghern</i> , czyli „ormiański holokaust” ...	3
Wprowadzenie	17
Uwagi wstępne	23
Rozdział I. Początek „kwestii ormiańskiej” za Abdulhamida II (1878–1908)	25
Wspólnoty niemuzułmańskie w Imperium Osmańskim	25
Zmierzch Imperium Osmańskiego i próby modernizacji	28
Kryzys z lat 1875–1878 i traktat berliński	32
Następstwa traktatu berlińskiego w polityce wewnętrznej Imperium Osmańskiego	36
Ormiańskie partie polityczne	41
Polityka ormiańska sułtana	44
Wymiar międzynarodowy pogromów z lat 1894–1896	51
„Kwestia ormiańska” i „sześć wilajetów” (1878–1908): batalia o liczby i granice	56
Rozdział II. Młodoturcy i ich droga ku władzy (1908–1914)	60
Faza rewolucyjna (1889–1908)	60
„Rewolucja” z roku 1908	66
Opozycja wobec KJP i kontrewolucja z roku 1909	69
Aspiracje totalitarne: „gospodarka narodowa” i „turkizacja” ...	72
Relacje między KJP a Ormianami w latach 1908–1909	74
Wojny bałkańskie (1912–1913)	81
„Brutalizacja” i nacjonalizm integralny	84
Kwestia „reform” ormiańskich w latach 1913–1914	86

Rozdział III. Przystąpienie do wojny	
a logika ludobójstwa (1914–1915)	93
Udział Imperium Osmańskiego w I wojnie światowej	93
Pierwsze operacje wojskowe (listopad 1914–styczeń 1915)	100
Dyskusje w łonie KJP o eksterminacji Ormian	
(styczeń–marzec 1915)	104
Pierwsze kroki przeciwko Ormianom	
(sierpień 1914–kwiecień 1915)	106
Obrona Wan (20 kwietnia 1915)	110
Aresztowanie osobistości ormiańskich w Stambule	
(24 kwietnia 1915)	112
Proces przywódców Hynczaku (28 kwietnia 1915)	113
Postawa ludności ormiańskiej: zdrada czy uległość?	115
Rozdział IV. Proces ludobójstwa: deportacja, eksterminacja,	
kolonizacja (1915–1918)	118
Pierwsza faza ludobójstwa (1915)	118
Studium przypadków: wilajet Bitlis, Konstantynopol,	
zachodnia Anatolia	122
Prowincja Bitlis	122
Konstantynopol, Smyrna i Kutahya	127
Turecka opozycja wobec programu eksterminacji	130
Prowincje zachodnie (Tracja, regiony Izmit i Bursa)	132
Druga faza ludobójstwa: eksterminacja na pustyni (1916)	135
Proces ludobójstwa a radykalizacja	137
Aspekt ekonomiczny procesu ludobójstwa	139
Polityka unionistów wobec innych narodów nietureckich	141
Grecy	142
Ludność asyryjska i chaldejska	145
Uchodźcy z Bałkanów, Kurdowie i Kaukazczycy	
w służbie „turkizacji”	146
Sytuacja wojskowa na froncie wschodnim	
w latach 1915–1917	148
Ofensywa osmańska we wschodniej Anatolii	
i na Kaukazie (1918)	150
Masakry Ormian na Kaukazie (1918)	152
Bilans: szacowanie liczby ofiar	155
Ocaleni z ludobójstwa	158

Rozdział V. Turcja po I wojnie światowej:	
kwestia odpowiedzialności	161
Skutki wojny i bilans polityki unionistycznej	161
Kwestia odpowiedzialności: proces unionistów (1919–1920)	165
Jaką wartość miały owe procesy?	174
Postawa społeczeństwa muzułmańskiego wobec ludobójstwa Ormian	179
Walka zbrojna unionistów przeciwko podziałowi Anatolii	183
Mustafa Kemal a unioniści	189
Bilans polityki unionistycznej (1914–1922)	192
Podsumowanie	194
Warunki możliwości ludobójstwa	194
Kluczowe dziedzictwo Abdulhamida II	195
Ideologia unionistyczna a kontekst wojny	196
Dziedzictwo procesu ludobójstwa	206
Bibliografia	209
Monografie dostępne w języku polskim	209
Dzieła cytowane bądź przywołane w książce	209
Indeks geograficzny	223
Indeks osób	228